

Předmětnost a skutečnost

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2013](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2013](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 8. 9. 2013
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 8. 9. 2013

Předmětnost a skutečnost

Za „skutečné“ považujeme (kromě „skutků“ samých, tj. akcí, aktivit) vše, co je výsledkem (produktem, následkem, stopou) „skutků“, tedy aktivit (které jsou vždy subjektivního původu a jsou tedy prováděny resp. provedeny nějakým subjektem nebo více či mnoha subjekty), anebo co ke „skutkům“, tj. k aktivitě vede, vyzývá, podněcuje (a to i nepředmětně – a zejména nepředmětně), ale čeho uskutečnění, provedení není bez subjektů vůbec možné. To, co běžně (tradičně) považujeme za skutečné, představuje proto jen část veškeré skutečnosti (nebo lépe: veškerých skutečností), a to tu část, která se vyznačuje tím, že má jak svou stránku vnitřní, nepředmětnou, tak i stránku vnější, předmětnou (obě stránky pak vnitřně sjednocené, integrované). Ryzí předmětnosti se ve skutečném světě nevyskytují, ale mohou být jakožto předmětné myšlenkově konstruovány (např. čísla, geometrické a vícerozměrné útvary apod.). Naproti tomu ryzí nepředmětnosti je třeba jako skutečné předpokládat a pokoušet se je učinit tématem náležitého zkoumání, ovšem s nadějí, že to nemusí být marné počínání (náběhy přece už byly učiněny). Zatímco všechny skutečnosti, které mají předmětnou stránku, mohou být učiněny „předmětem“, tématem, oborem zájmu a zkoumání speciálních věd, jak nepředmětná stránka skutečností v tradičním smyslu, tak zejména skutečnosti ryze nepředmětné se přístupu odborných věd, jak se převážně od nové doby rozvinuly a rozšířily, vymykají, ale zůstávají přinejmenším legitimním tématem filosofie, avšak jen za předpokladu, že ta nahlédne omezenost zpředměťujícího myšlenkového přístupu, a ovšem pokud najde aspoň v prvních rozvrzích způsob, jak vůbec myslet nepředmětnost (čili jak pracovat s intencionálními ne-předměty). Zatím je třeba alespoň připustit tuto možnost a předem ji dogmaticky nevylučovat. Odtud lze pak promýšlet náležitosti tzv. nepředmětného (tj. nezpředměťujícího) myšlení.

(Písek, 130908-1.)